

ÅLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

1927

N:o 5—7

Innehåll: N:o 5. Ålands landstings beslut om antagande av lagen angående kostnaderna för folkskolväsendet, given den 8 juni 1926.

N:o 6. Ålands landstings beslut om antagande av förordningen om verkställighet av lagen den 8 juni 1926 angående kostnaderna för folkskolväsendet, given den 8 juni 1926.

N:o 7. Ålands landskapsnämnds beslut angående taxa för besiktning av motorfordon och prövning av förare inom landskapet Åland.

N:o 5.

Ålands landstings beslut om antagande av lagen angående kostnaderna för folkskolväsendet, given den 8 juni 1926.

Föredraget för REPUBLIKENS PRESIDENT den 12 april 1927.

Utfärdat i Mariehamn den 3 juni 1927.

På framställning av Ålands landskapsnämnd har Ålands landsting antagit att gälla jämväl i landskapet Åland

L a g

angående kostnaderna för folkskolväsendet, given den 8 juni 1926, dock sålunda,

att de befogenheter, vilka enligt lagen

Mariehamn, den 18 december 1926.

ankomma å skolstyrelsen, skola av landskapsnämnden utövas;

att fattandet av sådant slutligt beslut av statsrådet, som ej berör grunderna för undervisningsväsendet, skall å landskapsnämnden ankomma; samt

att med i lagen omnämnda statsmedel och understöd skall förstås landskapets medel.

På landstingets vägnar:

Julius Sundblom
talman.

Johannes Eriksson
vicesalman.

Oscar Bomanson
vicesalman.

N:o 5.

Under ovannämnda nummer återopade lag är av följande lydelse:

Lag**angående kostnaderna för folkskoleväsendet.**

Given i Helsingfors, den 8 juni 1926.

I enlighet med Riksdagens beslut stadgas:

I kap.

Allmänna stadganden.

1 §.

Det i lagen om läroplikt föreskrivna folkskoleväsendet grundas och underhålls samt de av läropliktens införande härflytande kostnaderna bestridas av kommun i dess helhet; och erhåller kommun för sagda ändamål understöd av staten på sätt nedan stadgas. Omfattar skoldistrikt delar av olika kommuner, tage vederbörande kommuner del i kostnaderna för skolan i förhållande till antalet av de till varje särskild kommun hörande läropliktiga barnen inom distriktet.

2 §.

Folkskoleväsendet underlyder kommunens förvaltning. Av två eller flere kommuner gemensamt underhållen skola står under den kommuns förvaltning, inom vars område skolan är belägen.

3 §.

Kommun skall för sitt folkskoleväsende uppgöra och till skolstyrelsens fastställelse överlämna reglemente, vilket bör innehålla föreskrifter rörande folkskoleväsendets förvaltnings sätt, ekonomins ordnande, underlåtande av elevernas skolgång samt lärarnas avlönande.

II kap.

Folkskoleväsendet i landskommunerna.

4 §.

För varje högre folkskola och folkskola med förkortad lärokurs skall egen lokal anskaffas. För lägre folkskola skall, där den ej kan inrymmas i högre folkskolas lokal, egen lokal anskaffas eller lämplig lokal upphyras.

Kommun vare dock tillåtet att med skolstyrelsens begivande provisoriskt inrymma högre folkskola och folkskola med förkortad lärokurs i ändamålsenlig förhyrd lokal.

Å skolans tomt skall, åtminstone då ny skola inrättas och hus för densamma uppföres, reserveras gårdsplan till lekplats samt, såvitt möjligt, tillräckligt stort jordområde för idrottsplan. Där förhållandena göra detta nödvändigt, kan annorstädes i skolans närhet reserveras jordområde för trädgård och, därest i skolans närhet icke finnes idrottsplan till elevernas förfogande, även för detta ändamål.

5 §.

Landskommun vare berättigad att till anskaffande av egna lokaler för sina folkskolor av staten erhålla i understöd 20—40 % och såsom amorteringslån 40—60 % av byggnadskostnadernas totalbelopp.

Landets fattigaste och glest befolkade kommuner tilldelas extra understöd utöver i 1 momentet stadgat högsta understödsbelopp, enligt statsrådets prövning, ur de anslag riksdagen för ändamålet beviljat. I särskilda fall kunna, enligt statsrådets prövning, skolans byggnadskostnader i sin helhet bestridas ur sagda anslag.

6 §.

Lärare vid högre folkskola tillkommer följande naturaförmåner: bostad, omfattande för manlig lärare tre och för kvinnlig lärare två rum jämte kök, klabbad ved samt lyse ävensom fähus, foder- och vedlider, badstuga, källare, bod och brunn; vidare tillräcklig betesmark för en ko samt dessutom minst en halv hektar uppodlad jord i skolans närhet.

7 §.

I penninglön tillkommer lärare vid högre folkskola:

a) i grundlön: lärare, som är eller varit gift, är familjens huvudsakliga försörjare och har ett eller flere barn, 17,400 mark samt annan lärare 15,000 mark om året;

b) uppfostringsbidrag, där lärare är familjens huvudsakliga försörjare och har ett försörjare flere än ett barn under 16 år, med 1,200 mark om året för varje sådant barn, dock så, att bidraget erlägges för ett barn om dessa äro två, för två, om de äro tre o. s. v.; samt

c) ålderstillägg för fyraårsperiod med sex procent av penninggrundlönen i gången och fyra särskilda gånger.

8 §.

Lärare vid lägre folkskola åtnjuta i naturaförmåner bostad, omfattande minst ett rum och kök, klabbad ved, lyse och nödvändiga uthus samt minst en tiondedels hektar odlad jord.

9 §.

I penninglön tillkommer lärare vid lägre folkskola: 10,200 mark i grundlön samt ålderstillägg och uppfostringsbidrag enligt samma grunder, som i 7 § beträffande lärare vid högre folkskola stadgas.

10 §.

Lärare vid folkskola med förkortad lärokurs tillkommer samma naturaförmåner, grundlön, ålderstillägg och uppfostringsbidrag som lärare i högre folkskola samt dessutom i ersättning för längre undervisningstid 2,400 mark om året.

11 §.

För handhavande av föreståndarbefattning erlägges i arvode 600 mark om året.

12 §.

Kunna ej de i 6, 8 och 10 §§ bestämda naturaförmåner utan svårighet tillhandahållas i samband med skolan eller medför deras anskaffande för kommunen oskäligen kostnader eller äro förhållandena sådana, att dessa förmånens utgörande in natura icke är ändamålsenligt, må skolstyrelsen fritaga kommunen från att utgöra dessa eller några av dessa förmåner in natura antingen delvis eller helt och hållet, och äger lärare då för dem erhålla vederlag enligt allmänna grunder, som av statsrådet, på skolstyrelsens framställning, fast-

ställas och, då förhållandena sådant påkalla, kunna ändras.

Vid grundandet av nya skolor må kommun i de uti 1 momentet nämnda fall avgöra, huruvida till lärarens disposition bör anskaffas fähus, foderlider och betesmark samt odlingsjord, eller huruvida dessa naturaförmåner skola ersättas i penningar enligt de i föregående moment nämnda grunder.

Dock är med lärare vid samma skola gift lärarinna icke berättigad till särskild bostad eller vederlag för bostadsförmåner, såframt kommunen åt dem gemensamt upplåtit sådan bostad, som enligt 6 § tillkommer manlig lärare vid högre folkskola.

13 §.

Vid ambulatorisk lägre folkskola anställd lärares flyttning från en undervisningsort till en annan skall bekostas av kommunen.

14 §.

Lärare i slöjd och handarbete tillkommer i arvode 450 mark om året för veckotimme.

På grund av 24 § i lagen om läroplikt antagen lärare i slöjd och teckning åtnjute enahanda löne- och pensionsförmåner som lärare vid högre folkskola.

15 §.

Lärare jämlikt 7, 9—11 och 14 §§ tillkommande löner och arvoden erlägger staten åt kommunen.

Därutöver ersätter staten två tredjedelar av kommunens verkliga årsutgifter för folkskolebyggnadernas underhåll, anskaffande av skolinventarier, undervisningsmateriel åt eleverna utan ersättning tilldelade läroböcker jämte annan skolmateriel samt elevernas hälsovård och deras bispringande, på sätt i 19 och 20 §§ säges.

I landets fattigaste och glest befolkade kommuner samt gränstraktskommuner erlägger staten i tilläggslöner åt lärarna 10—30 % av grundlönen enligt klassificering, som statsrådet på förslag av skolstyrelsen stadfäster. För övriga utgifter för underhåll av folkskoleväsendet tilldelas sagda kommuner ur de av riksdagen för ändamålet för varje särskild gång beviljade medel jämväl större bidrag än i 2 momentet är sagt.

III kap.

Folkskoleväsendet i stadskommunerna.

16 §.

Beroende av de lokala förhållandena skall enligt klassificering, som av skolstyrelsen fastställs, lägsta grundlön för lärare utgöra:

för vid högre folkskola anställd lärare, som är eller varit gift, är familjens huvudsakliga försörjare och har minst ett barn, i första klassen 26,400, i andra klassen 25,200 och i tredje klassen 24,000 mark;

för annan lärare vid högre folkskola: i första klassen 22,400, i andra klassen 21,200 och i tredje klassen 20,000 mark; samt

för lärare vid lägre folkskola: i första klassen 17,400, i andra klassen 16,200 och i tredje klassen 15,000 mark.

Dessutom tillkommer lärare uppfostringsbidrag enligt de grunder, som i 7 § 1 mom. punkten b) äro stadgade för lärare vid högre folkskola i landskommun, samt ålderstillägg för fyraårsperiod med fyra procent av penninggrundlönen i gången och fyra särskilda gånger.

Likväl är stad berättigad att ordna lärarnas vid dess folkskolor avlöning också annorledes än här ovan är sagt, under förutsättning att avlöningen i sin helhet stiger åtminstone till det minsta belopp, som lärare enligt 1 och 2 momenten i varje särskilt fall skulle tillkomma.

17 §.

Såsom bidrag till underhåll av sitt folkskoleväsende erhålla städerna ur allmänna medel en fjärdedel av sina verkliga kostnader för folkskoleväsendet, och räknas till dessa utgifter: penningavlöningar, hyresvärdet av egna skollokaler, uppskattat enligt av statsrådet fastställda grunder, och hyresbeloppen för sådana förhyrda skollokaler, vilka finnas motsvara sitt ändamål, samt utgifterna för värme och belysning, skolinventarier och undervisningsmateriel, ävensom för de läroböcker och andra skoltillbehör, vilka eleverna utan ersättning erhålla av kommunen, så ock för elevernas hälsovård, eleverna i skolan givna förplägning och beklädnad samt anskaffande av böcker till bibliotek för lärarpersonalen.

IV kap.

Om understödjande av folkskoleelever.

18 §.

Folkskoleelev skall avgiftsfritt till ägo erhålla läroböcker och andra skoltillbehör.

19 §.

Där det på grund av vägens längd eller beskaffenhet befinnes nödvändigt att till skolan frambefordra eller i dess närhet inkvartera yngre och svagare barn, tage kommun efter egen prövning del i föräldrarnas härav föranledda kostnader. Är vägen till närmaste folkskola längre än fem kilometer, bör kommunen deltaga i kostnaderna för barnets frambefordrande och inkvartering utan avseende å dess ålder.

20 §.

Mindre bemedlade föräldrars barn böra av kommunen även annorledes än i 18 och 19 §§ är sagt tilldelas sådant understöd, särskilt i form av förplägnings- och beklädnadshjälp, att deras skolgång möjliggöres.

V kap.

Särskilda föreskrifter.

21 §.

Emot åtnjutande av de löneförmåner, som i II och III kap. angivas, är folkskollärare skyldig att meddela undervisning i högre folkskola och folkskola med förkortad lärokurs högst trettiö veckotimmar och i lägre folkskola tjugufyra veckotimmar.

För övertimmar, vilka föranledas vare sig av folkskoleundervisningen eller av fortsättningsundervisning under tjugufem veckor, skall lärare vid folkskola på landet av staten erhålla ersättning med 450 mark för veckotimme.

22 §.

Skulle folkskolas läsår framdeles genom lag förlängas eller lärares arbetskyldighet ökas, må lärare ej därför göra anspråk på särskilt arvode eller särskild ersättning.

23 §.

Lärare, vars befattning blir överflödig, är skyldig att emottaga liknande lärarbefattning vid annan skola i samma kommun. Kan sådan läraren icke erbjudas, erlægges åt honom penninglön, tills han erhåller ny befattning, dock ej under längre tid än ett år. Understiger avlöningen i den nya befattningen nämnda penninglön, tillkommer honom ersättning för skillnaden under sagda tid.

24 §.

Lärare vid lägre folkskola, som övergått till lärartjänst vid högre folkskola eller folkskola med förkortad lärokurs, vare berättigad att i avseende å ålderstilllägg i sin nya tjänst tillgodoräkna sig den tid han därförinnan efter vunnen kompetens till lärartjänst vid högre folkskola tjänstgjort i stadgad ordning.

25 §.

Lärare, som övergått från folkskola i en kommun, till folkskola i annan kommun, vare berättigad att i avseende å ålderstilllägg i sin nya tjänst tillgodoräkna sig sin tidigare tjänstetid.

26 §.

Ålderstilllägg åt lärare beviljas på folkskoldirektionens framställning av vederbörande folkskoleinspektör. Avböjer inspektör anhållan om ålderstilllägg, bör ärendet av honom underställas skolstyrelsens avgörande.

27 §.

Högre grundlön erlagges räknat från början av månaden näst efter första barnets födelse ända till slutet av lärarens tjänstetidsamt uppfostringsbidrag från första dagen i månaden näst efter den, under vilken läraren vunnit sådan rätt, och skall ansökan därom jämte bevis över sökandens rätt till sagda förmåner inlämnas till folkskolans direktion.

28 §.

Ordinarie lärare vare efter 30 års lärarverksamhet och uppnådd 60 års ålder vid avgång från tjänsten berättigad att för sin återstående livstid erhålla årlig pension av staten, nämligen:

lärare vid högre folkskola och folkskola med förkortad lärokurs 12,000 mark; samt
lärare vid lägre folkskola 7,200 mark.

Ådrager sig därförinnan ordinarie eller icke fast anställd kompetent lärare obotlig sjukdom eller befinnes han utan eget förvällande eljest hava blivit oförmögen att handhava sin tjänst, skall honom, då han avgår från tjänsten, beviljas ett årligt livstidsunderstöd, motsvarande för den, som varit 5 år i tjänst, en fjärdedel av ovannämnda fulla pensionsbelopp, samt för den, som tjänstgjort längre tid, ytterligare för varje tjänsteår en tjugonedel av sagda belopp, till dess att den, som varit 20 år i tjänst, erhåller full pension.

Erhåller lärare av annan anledning avsked, vare ej berättigad till pension eller understöd.

Genom förordning kan stadgas, att beträffande vissa folkskolläroarbefattningar, vilkas beskaffenhet sådant påkallar, rättigheten till pensions erhållande skall vidtaga före 60 års ålder, dock icke tidigare än vid 55 års ålder.

Vid lägre folkskola anställd lärare, som enligt tidigare gällande stadganden är berättigad till samma pension som lärare vid högre folkskola, skall bibehållas vid sådan rätt.

29 §.

Lärare vid högre folkskola eller folkskola med förkortad lärokurs vare berättigad att vid sin avgång från tjänsten i avseende å pension tillgodoräkna sig den tid, varunder han efter vunnen kompetens tjänstgjort vid lägre folkskola.

30 §.

Statsrådet äger bestämma, i vad mån folkskollärare är berättigad att i avseende å ålderstilllägg och pension tillgodoräkna sig den tid han tjänstgjort såsom lärare vid annan läroanstalt eller i annan befattning, så ock den tid han varit i tjänst vid folkskola utan att innehava kompetens därtill.

31 §.

Person, som med stöd av denna lag åtnjuter pension, vare skyldig att med avseende å pensionen underkasta sig de bestämmelser, som i allmän lag om invaliditets- och åldersdomsförsäkring möjligen komma att stadgas.

32 §.

Vad härförinnan är stadgat angående högre folkskola, skall i tillämpliga delar lända till efterrättelse jämväl med avseende å lägre folkskola och folkskola med förkortad lärokurs.

33 §.

Närmare föreskrifter, som föranledas av denna lags bringande i verkställighet, utfärdas genom förordning.

34 §.

Denna lag, varigenom lagen den 15 april 1921 angående kostnaderna för folkskoleväsendet, jämte däri vidtagna ändringar upphäves, träder i kraft den 1 augusti 1926, då landskommun befrias från skyldigheten att åt

lärare utgiva de löne- och pensionsförmåner, som i beslut om avlöningsbidrag åt skolor och i fastställda folkskolereglementen tillförsäkrats dem utöver i denna lag stadgad avlöning.

Likväl är vid tiden för denna lags trädande i kraft i tjänst varande lärare berättigad att uppbära avlöning enligt tidigare gällande grunder, häri inberäknade såväl löne- och pensionsförmåner som ersättning för övertimmar och fortsättningsundervisning, såframt han inom en månad efter denna lags ikraftträdande hos kommunalordföranden anmäler sig sådant önska, i vilket fall den del av den i

Helsingfors, den 8 juni 1926.

Republikens President
LAURI KR. RELANDER.

Undervisningsminister *Lauri Ingman.*

N:o 6.

Ålands landstings beslut

om antagande av förordningen om verkställighet av lagen den 8 juni 1926 angående kostnaderna för folkskolväsendet, given den 8 juni 1926.

Föredraget för REPUBLIKENS PRESIDENT den 12 april 1927.

Utfärdat i Mariehamn den 3 juni 1927.

På framställning av Ålands landskapsnämnd har Ålands landsting antagit att gälla jämväl i landskapet Åland

F ö r o r d n i n g

om verkställighet av lagen den 8 juni 1926 angående kostnaderna för folkskolväsendet, given den 8 juni 1926, dock sålunda,

att de befogenheter och den prövningsrätt, vilka enligt densamma ankomma å Mariehamn, den 18 december 1926.

skolstyrelsen, böra å landskapsnämnden överföras, vilken sistnämnda myndighet även, med undantag av frågor, rörande av staten tilläventyrs utgivna amorteringslån, slutligt avgör sådana ärenden, vilka jämlikt sagda förordning ankomma å statsrådet, ävensom

att med statsmedel, understöd och statslön, vilka i nämnda förordning omförmälas, skall förstås landskapets medel, understöd och lön.

På landstingets vägnar:

Julius Sundblom
talman.

Johannes Eriksson
vicesalman.

Oscar Bomanson.
vicesalman.

N:o 6.

Under ovannämnda nummer återopade förordning är av följande lydelse:

Förordning

om verkställighet av lagen den 8 juni 1926 angående kostnaderna för folkskoleväsendet.

Given i Helsingfors, den 8 juni 1926.

Jämte det förordningen den 1 juli 1921 om verkställighet av lagen den 15 april 1921, angående kostnaderna för folkskoleväsendet ävensom däri vidtagna ändringar upphävas, varder härmed, på föredragning av Undervisningsministern, stadgat som följer:

1 §.

Då landskommun uppför folkskolebyggnad och ärnar för ändamålet enligt 5 § 1 mom. i lagen angående kostnaderna för folkskoleväsendet anhålla om understöd och amorteringslån av staten, skall, innan byggnadsarbetet vidtages, skolstyrelsens godkännande av byggnadsritningarna utverkas, varvid arbetsbeskrivning och kostnadsförslag böra ritningarna biläggas.

2 §.

Understöd och amorteringslån för folkskolebyggnader utverkas hos statsrådet genom till skolstyrelsen ingiven ansökan.

När byggnadsarbetena vidtaga, skall skolstyrelsen åt kommun på rekvisition utanordna 25 % av det understöd, som av statsrådet beviljats, på villkor att byggnadsmaterialierna och arbetena under hela arbetstiden hållas till fullt värde brandförsäkrade. Sedan huvudbyggnaden kommit under vattentak, skall ett belopp, motsvarande 50 % av sagda understöd, utbetalas. Den återstående delen av understödet utanordnas efter redovisning, så snart skolhuset jämte samtliga därtill hörande byggnader avsynats och godkänts för sitt ändamål.

Efter det golven, väggarna och taken tätats ävensom ytterväggarna i trähus brädfodrats och målats samt i stenhus rappats eller fogstruktits samt dessa arbeten avsynats och godkänts, beviljas i understöd och såsom lån en lika stor andel av de härav föranledda kost-

naderna som av de ursprungliga byggnadskostnaderna.

3 §.

Kommun är berättigad att å statskontoret lyfta lika stor procent av det beviljade amorteringslånet, som den styrker skolstyrelsen hava utanordnat i understöd.

4 §.

För skolbyggnader, som blivit färdiga eller till vilka ritningarna blivit fastställda, medan lagen den 15 april 1921 angående kostnaderna för folkskoleväsendet var i kraft, men för vilka understöd och lån då ej beviljats, skola sådana beviljas enligt enahanda grunder som för övriga folkskolebyggnader.

5 §.

Folkskollärare skall tilldelas så mycket lysämne och klabbad brännved, som till lyse och värme i lärarens bostad vid skäligen förbrukning erfordras, dock högst följande mängder:

petroleum 80 liter för vid högre folkskola anställd manlig lärares med familj, 60 liter för vid dylik skola anställd lärares utan familj samt 50 liter för vid lägre folkskola anställd lärares bostad; eller

elektrisk ström 80 kilowatt för vid högre folkskola anställd manlig lärares med familj, 60 kilowatt för vid dylik skola anställd lärares utan familj samt 50 kilowatt för vid lägre folkskola anställd lärares bostad, ävensom

brännved 5 m³ per bostadsrum, 12 m³ per kök och 3 m³ per badstuga, såframt ej större mängder i anseende till av läraren oberoende omständigheter erfordras.

6 §.

De nödvändiga uthus, som böra anskaffas för lärare vid lägre folkskola, utgöras av vedbod samt del i källare, badstuga och brunn.

7 §.

Folkskollärare äger rätt att i avseende å ålderstillägg och pension tillgodoräkna sig den tid han efter vunnit kompetens temporärt tjänstgjort såsom lärare eller handhaft vikariat, som oavbrutet fortgått under minst en termin, dock så att han, då det första ålderstillägget honom beviljas, bör innehava stadfästelsebrev å folkskollärartjänst.

8 §.

Vid beräkning av ålderstillägg och pension avdrages den tid, varunder folkskollärare åtnjutit tjänstledighet. Avdrag göres dock icke för tid, varunder lärare

a) oavbrutet åtnjutit tjänstledighet under högst tre månader på grund av sjukdom eller under en månad av annan orsak, vilken tid icke heller inräknas i den tid, som bör avdragas vid fortsatt tjänstledighet utöver nämnda tider;

b) åtnjutit stadgad semesterledighet;

c) för i tjänsten ådragen skada eller genom tjänsteutövning vållad sjukdom eller ock för offentligt uppdrag eller i egenskap av stipendiat företagen studieresa åtnjutit tjänstledighet eller varit hindrad att handhåva sin tjänst, eller

d) varit utan orsak avhållen från tjänsteutövning.

En termins avbrott räknas såsom ett halvt år samt kortare avbrott under terminen såsom 50 procent längre tid än den verkliga avbrotts-tiden.

9 §.

Har folkskollärare i disciplinär väg eller för tjänsteförseelse vid domstol ådömts strängare straff än varning, kunna vid beräkning av ålderstillägg efter skolstyrelsens prövning högst fyra år av tjänstetiden avdragas.

10 §.

Penninglönen utbetalas åt folkskollärare månatligen under förra hälften av varje månad på sätt närmare skall bestämmas i det uti 3 § av lagen angående kostnaderna för folkskoleväsendet nämnda reglementet.

Före den 1 augusti utsedd folkskollärare får uppbära lön från den 1 augusti; och äger folkskoleledningen tillse, att läraren på behörig tid kan vidtaga med sitt arbete och att läsåret, såvitt möjligt, fortgår under föreskrivna tiden.

Senare utsedd lärare får uppbära lön även för den månad, under vilken han utsetts, om han begynt sitt arbete i skolan under samma månad. Dock må i augusti utsedd lärare uppbära lön även för augusti månad, om han vidtager med sitt arbete senast den 1 september; vidtager däremot hans skolarbete senare, blir betalningen av lönen för augusti månad beroende därav, huruvida läsåret, där-est annat laga hinder icke möter, kommer att fortgå under föreskrivet antal veckor och skolstyrelsen fördensskull samt på grund av gjord anhållan och intyg av inspektor kan medgiva utbetalning av lön för augusti månad.

11 §.

För lärarnas avlöning utbetalas åt kommun från lantränteriet enligt utanordning av skolstyrelsen kvartalsvis i januari, april, juli och oktober månader ett belopp, som motsvarar 25 % av lärarpersonalens i kommunen penningavlöning under det senast tillämpliga redovisningsår, för vilket densamma redan slutligen fastställts.

Slutlikviden för årets avlöning sker i början av följande redovisningsår, sedan kommunalnämnden jämte rekvisition till skolstyrelsen inlämnat, förutom den i 12 § stadgade utredning, jämväl styrkt utdrag ur kommunens årsräkenskaper rörande dess folkskolors inkomster och utgifter.

12 §.

För den i föregående paragraf nämnda slutlikvid skall kommunalnämnd vid sin rekvisition foga detaljerad uppgift angående lärarnas avlöning, avfattad å blankett, varå beträffande varje lärare följande poster, för så vitt de äro på honom tillämpliga, böra observeras: 1) grundlön; 2) ålderstillägg för vissa års tjänst; 3) uppfostringsbidrag, särskilt för varje barn; 4) föreståndararvode; 5) arvode för övertimmar i folkskolan; 6) arvode för övertimmar vid fortsättningsundervisning; samt 7) arvode för särskilda handarbetslärarens timmar.

Då ålderstillägg eller förhöjt ålderstillägg första gången utbetalats, bör vid utredningen fogas inspektors intyg däröver, att vederbörande lärare är berättigad till det äskade tillägget.

Då högre grundlön och uppfostringsbidrag första gången efter barns födelse utbetalats,

bör det i 27 § av lagen angående kostnaderna för folkskoleväsendet stadgade beviset över sagda rätt bifogas utredningen.

Till bevis däröver, att arvode för övertimmar behörigen utbetalats, skall till utredningen årligen fogas av direktionens ordförande till riktigheten styrkt timfördelningsuppgift.

Överstiger antalet i handarbete gemensamt undervisade barn i högre folkskola 30, kunna eleverna med inspektors begivande fördelas på två skilt för sig undervisade grupper, i vilket fall handarbetslärarens lön utbetalas enligt det sålunda ökade timantalet.

13 §.

Det understöd, som landskommun jämlikt 15 § 2 och 3 momenten i lagen angående kostnaderna för folkskoleväsendet är berättigad att för upprätthållande av sitt folkskoleväsen erhålla, skall av kommunalnämnden hos skolstyrelsen rekvireras i början av följande redovisningsår, och utbetalas detta understöd därefter till kommunen från lantränteriet enligt skolstyrelsens utanordning.

Vid rekvisitionen skall fogas till riktigheten styrkt utdrag ur kommunens räkenskaper.

På särskild rekvisition kan kommun redan under det år, för vilket understöd är i fråga, för sagda ändamål utbekomma ett belopp, motsvarande ända till 75 % av det understöd, som för samma ändamål erhållits under det senast tilländalupna redovisningsår, för vilket bokslut redan uppgjorts.

14 §.

Det jämlikt 17 § i lagen om kostnaderna för folkskoleväsendet utgående statsbidraget till underhållet av folkskoleväsendet i stad utbetalas på rekvisition kvartalsvis med det belopp, vartill bidraget på grund av de verkliga utgifterna senast blivit fastställt. Slutlikviden av årets statsunderstöd äger rum, sedan på grund av ur bokslut framgående verkliga utgifter statsbidragets slutliga belopp blivit av skolstyrelsen fastställt.

15 §.

Uppstår dröjsmål eller yppas oklarhet vid utbetalningen av lärarnas löner eller i kommunens redovisningar, kan skolstyrelsen delvis eller helt och hållet inställa utgivandet av statsunderstödet, tills utredning erhållits.

16 §.

I anskaffandet av läroböcker, som utan ersättning till ägo tilldelas folkskoleleverna, deltager staten på sätt i 15 och 17 §§ av lagen angående kostnaderna för folkskoleväsendet är stadgat under förutsättning, att varje elev under sin skoltid erhåller endast ett exemplar av den bok han behöver, flere barn av samma familj dock icke mer än ett exemplar av samma lärobok gemensamt, där ej flere äro oundgängligen nödvändiga, och att den anskaffade läroboken finnes upptagen i förteckning, som av skolstyrelsen för detta ändamål uppgjorts.

17 §.

Till de för eleverna erforderliga skoltillbehör, i vilkas bekostande staten deltager, räknas förutom böcker, även häften och annat i skolan behöfligt papper, blyerts- och bläckpennor samt bläck, vattenfärger, färgpennor ävensom radergummi.

På skolstyrelsens framställning bestämmer statsrådet, huruvida och vilka andra föremål skola anses såsom skoltillbehör, i vilkas anskaffande staten tager del.

18 §.

Skolstyrelsen åligger att uppgöra förteckning över den mängd av i 17 § nämnda tillbehör, som anses nödig för elev varje år, samt över beskaftenheten av de tillbehör, som böra användas. Statens andel i kostnaden för dessa skoltillbehör beräknas på grund av sagda förteckning.

19 §.

Den jämlikt 15 § i lagen om kostnaderna för folkskoleväsendet stadgade klassificeringen av landets fattigaste och glest befolkade kommuner samt gränstraktskommuner skall revideras åtminstone vart tredje år samt villkoren för erläggande av tilläggslöner tillika bestämmas.

20 §.

Den jämlikt 16 § i lagen angående kostnaderna för folkskoleväsendet uppgjorda klassificeringen av städerna skall av skolstyrelsen vart femte år revideras.

21 §.

I det reglemente för landskommuns folkskoleväsen, som enligt 3 § i lagen angående kostnaderna för folkskoleväsendet skall av kommunalfullmäktige uppgöras och understäl-

las skolstyrelsen för fastställelse, bör bl. a. bestämmas:

1) vilka rättigheter och skyldigheter kommunen tilläventyrs tillägger skoldistriktet och vilka medel den möjligen ställer till dessas förfogande;

2) huruvida och vilka löneförmåner kommun tilläventyrs anser sig böra bevilja lärarna utöver vad i lag är stadgat;

3) på vilket sätt utbetalningen av lärarnas löner anordnas;

4) i vad mån och på vilket sätt försorg drages om inkvartering eller frambefordrande till skolan av avlägset bosatta elever;

Helsingfors, den 8 juni 1926.

Republikens President
LAURI KR. RELANDER.

Undervisningsministern *Lauri Ingman.*

5) på vad sätt kommun bereder medellösa elever bespinnings- och beklädnadshjälp;

6) huruvida skolmåltider tilläventyrs anordnas även för barn till förmögna medlemmar av kommunen och huru i sådant fall ersättningens erläggande är ordnat; samt

7) huru handarbetstillbehör anskaffas åt eleverna och huru medellösa elever understödjas vid anskaffandet av sådana.

22 §.

Denna förordning gäller från den 1 augusti 1926. Det alla, som vederbör, till efterrättelse länder.

N:o 7.

Ålands landskapsnämnds beslut
angående taxa för besiktning av motorfordon och prövning av förare inom landskapet Åland.

Landskapsnämnden har denna dag funnit gott besluta, att landskapets besiktningssman äger för besiktning av motorfordon och prövning av förare inom landskapet Åland uppbära ersättning enligt nedannämnda taxa:

Besiktning av *automobil*:... Fmk 50:—
„ „ *motorcykel*:
utan sidovagn „ 25:—
med sidovagn „ 30:—

För efterbesiktning av automobil, som vid tidigare försiggången besiktning ej kunnat godkännas, erlägges *halv avgift*.

Förarprov för rätt att föra *automobil*:
vid yrkesmässig körning ... Fmk 50:—
„ privat „ ... „ 30:—

Mariehamn, å Landskapskansliet, den 10 maj 1927.

På Landskapsnämndens vägnar:

Carl Björkman.

För efterprövning, när förare ej kunnat vid anställt prov godkännas, erlägges *halv avgift*.

Förarprov för rätt att föra *motorcykel* ..... „ 25:—

För efterprövning, när förare ej kunnat vid anställt prov godkännas, erlägges *halv avgift*.

Inspektion av undervisning i automobilkörskola för gången (dock högst 200 mark om året) ..... „ 100:—

Werner Becker.

ÅBO 1927

ÅBO TRYCKERI OCH TIDNINGS AKTIEBOLAG